

Checklista

Riskbedömning

– för hantering av kemiskt ämne

Detta är ett förslag till ett arbetssätt som kan passa för vissa hanteringar. Ibland kan man bedöma hela grupper av ämnen samtidigt. Om arbetet innebär att kemiska reaktioner sker och nya ämnen bildas behövs oftast en mer utvecklad modell.

Grundläggande är att man börjar med att skaffa sig en uppfattning om riskerna med de förekommande farliga kemiska ämnena så att man förstår i vilka situationer de medför skada. Om informationen från leverantören (normalt säkerhetsdatabladet) inte ger denna förståelse kan det vara nödvändigt att tala med den som ansvarar för informationen och begära förtydliganden.

Det är viktigt att klargöra avgränsningarna för den riskbedömning man tänker göra, alltså vilka typer av risker man har med och vilka arbetsmoment eller lokaler som ingår.

I detta förslag identifieras riskerna för inandning, hudkontakt, förtäring, brand- och explosionsfara och övriga farliga egenskaper var för sig. Ibland kan samma åtgärd påverka flera risker. För att slutligt ta ställning till behovet av åtgärder behöver man se över helheten.

Farliga kemiska ämnen som förekommer

Ämnen som används/förvaras:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ämnen som bildas:

.....
.....
.....
.....
.....

Ämne 1:

Inandning

Ja

Nej

Egna kommentarer

Hur farligt är ämnet om man utsätts för det? (Välj ett alternativ.)

Ämnet skadar redan vid kortvarig exponering för små mängder.

Ämnet skadar vid långvarig eller upprepad exponering av små mängder.

Ämnet skadar vid exponering för större mängder.

Hur lätt kommer ämnet upp i luften? (Välj ett alternativ.)

Ämnet är mycket flyktigt eller bildar lätt dammoln.

Ämnet är måttligt flyktigt eller kan avge dammpartiklar som snabbt lägger sig.

Ämnet är inte flyktigt eller kan inte bilda damm.

Då små mängder av ämnet kan skada samtidigt som det lätt kommer upp i luften är åtgärder viktiga även om en liten mängd hanteras. Vid kortvarig hantering av ett ämne som inte skadar förrän man utsätts för stor mängd behöver man oftast inte vidta särskilda skyddsåtgärder, men arbetet ska ordnas så att man inte utsätts för ämnet i onödan.

Gå igenom hur ämnet används eller förekommer och svara på följande:

- Vid vilka arbetsmoment kan arbetstagare utsättas för ångor eller damm?
- Kan exponeringen under de olika momenten bli så omfattande att man kan skadas på sikt?
- Finns det ett hygieniskt gränsvärde?
- Behövs exponeringsmätning eller är det ändå tydligt att gränsvärdet inte överskrids?
- Vilka skyddsåtgärder behövs under olika arbetsmoment?
- Vilka oplanerade händelser skulle kunna medföra höga lufthalter?

Underhåll/kontrollåtgärder för att undvika händelserna:

- Vilka åtgärder, instruktioner och vilken utrustning behövs för att olycksberedskapen ska vara god?

Hudkontakt	Ja	Nej	Egna kommentarer
<p>Hur farligt är ämnet om man utsätts för det? (Välj ett alternativ.)</p> <p>Kan tas upp genom huden och skada andra organ. ☐ ☐</p> <p>Huden skadas direkt (oftast genom att det är starkt frätande). ☐ ☐</p> <p>Hudskada uppstår om ämnet får vara kvar på huden.(Välj ett alternativ.) ☐ ☐</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bestående skada (till exempel cancer eller allergi). ☐ ☐ - Övergående skada (läker om exponeringen upphör). ☐ ☐ <p>Fundera på följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vid vilka arbetsmoment kan arbetstagare utsättas för sådan hudkontakt eller stänk som kan skada på kort eller lång sikt? - Vilka skyddsåtgärder behövs då? - Vilka oplanerade händelser kan medföra stänk eller översköljning? <p>Underhåll/kontrollåtgärder för att undvika händelserna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vilka åtgärder, instruktioner och vilken utrustning behövs för att olycksberedskapen ska vara god? 			
Förtäring	Ja	Nej	Egna kommentarer
<p>Hur farligt är ämnet att få in i munnen? (Välj ett alternativ.)</p> <p>Akut giftigt om man får i sig små mängder ☐ ☐</p> <p>Kan skada på sikt om spår mängder kommer in i munnen via exempelvis fingrar. ☐ ☐</p> <p>Ämnet är olämpligt att förtära. (Gäller alla farliga ämnen.) ☐ ☐</p> <p>Arbetsmetoder som kan medföra förtärrisk är alltid olämpliga. Man bör därför se till att arbetsmetoderna inte inbjuder till att man suger upp vätskor eller slickar på något.</p> <p>Om små mängder kan skada är god hygien extra nödvändigt.</p> <p>Fundera på följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Är arbetsmetoden sådan att hudkontakt undviks? - Håller ni andningsskydd och handskar rena? - Har ni förebyggt spridning av ämnet till andra lokaler? - Tvättar personalen sig före raster och toalettbesök? 			

Brandfarlighet/explosionsfara	JA	Nej	Egna kommentarer
Hur brandfarligt eller explosivt är ämnet? (Välj ett alternativ.)			
Mycket eller extremt brandfarligt (flampunkt <23 °C)	☐	☐	
Brandfarligt (flampunkt >23-60 °C)	☐	☐	
Annan klassificering avseende brand-, reaktions- eller explosionsrisk	☐	☐	
Gå igenom hur ämnet används eller förekommer och svara på följande:			
<ul style="list-style-type: none"> - Kan det finnas ångor som kan antändas eller att det bildas ångor någonstans? - Finns det risk för antändning respektive reaktion? <ul style="list-style-type: none"> - öppen eld, heta ytor eller gnistor? - andra omständigheter som kan orsaka reaktionerna? - Vilka förändringar behöver ni göra för att undvika brand/explosion? - Vilka oplanerade händelser kan medföra brand eller explosion? 			
Underhåll/kontrollåtgärder för att undvika händelserna:			
<ul style="list-style-type: none"> - Vilka åtgärder, instruktioner och vilken utrustning behövs för att olycksberedskapen ska vara god? 			
Andra farliga egenskaper	JA	Nej	Egna kommentarer
Finns det någon annan faroinformation om ämnet, t.ex. i punkt 7 eller 10 på säkerhetsdatabladet?			
Kan ämnet reagera häftigt med annat ämne eller vid vissa förhållanden (exempelvis värme, strålning)?	☐	☐	
Kan ämnet skada vissa material?	☐	☐	
Fundera på följande:			
<ul style="list-style-type: none"> - Kan egenskaperna utgöra en risk i hanteringen? - Vilka förändringar behöver göras? - Finns det oplanerade händelser som kan få farliga följder? 			
Vilka åtgärder behöver ni göra för att undvika händelserna:			
<ul style="list-style-type: none"> - Vilka åtgärder, instruktioner och vilken utrustning behövs för att olycksberedskapen ska vara god? 			
Ämne 2:			
(Gå igenom på samma sätt som för Ämne 1)			

Kommentarer:

Datum: _____

Arbetsplats: _____

Närvarande: _____

Instruktion tas fram av: _____

Arbetsgivarens underskrift: _____
_____

Arbetsmiljöverket
112 79 Stockholm
Tfn: 08-730 90 00

www.av.se